

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 142. SZAM.

VASARNAP, JUNIUS 26.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50°—K Félévre. . 220°—K
Megyedévre 110°—K Egész évre 440°—K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohánytözsdekben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

A korona 2-30

Zürich, június 25. A devizák záró árfolyama a következő volt: Budapest 230, Berlin 815, Hollandia 196, Newyork 594, London 22.19, Páris 47.50, Milánó 285, Prága 812, Zágráb 410, Bukarest 925, Varsó 0.37—52, Bécs 1.10, osztrák bélyegzett 0.88.

Budapest, június 25. A budapesti tőzsde tegnap zárva volt. Magánforgalomban dollár 254—55, marka 361—62, lei 380—90, szokol 350—60, osztrák korona 37.

Az alkotmányjogi javaslatok.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, június 25. A kisczadapártban nagy ellenzést váltott ki, hogy Ráday Gedeon gróf belügyminiszternek az a törekvése, hogy a főrendiház reformjáról szóló törvényjavaslatot még a nyári szünet előtt, — a többi alkotmányjogi javaslatot megelőzve — a Ház elé hozza. A párt az alkotmányjogi javaslatok közül akkor is elsőnek a választójog reformját tárgyalná, nem a főrendiház reformját.

Végrehajtották az első botbüntetést.

Kposvár, június 25. Schwartz Lajos törvényszéki bíró ítéletére tegnap délelőtt 11 órakor hajtották végre az első botbüntetést Kaposváron, a törvényszék épületében. A legutóbb elfogott fiatalok közül a legidősebb tagjai közül ketten és egy csavargó kaptak 12—12 botot. Mind a három gyermek megfogadta, hogy ezután jól viseli magát.

Hadiállapot Oroszország és Japán közt

— Az Egyetértés tudósítójától. —

London, június 25. Wolf ügynökkéség. Csicserin hivatalosan értesítette a hatalmakat, hogy Oroszország és Japán között hadiállapot van.

Leégett egy falu.

Győr, június 25. (MTI.) Tegnap délelőtt Felpéten egy pajtában elraktározott nyers lóhere öngyulladás folytán kigyult. A nagy szél a szikrákat szétszórta és pár perc alatt a falu több helyen égni kezdett. Az oltás a nagy szélvihar miatt lehetetlen volt, úgy, hogy majdnem az egész falu leégett.

A kormány hajlandó a sajtójavaslatot módosítani.

A kisczadapárt megakarja kezdeni a nyári szünetet.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, június 25. A kisczadapárt rögtönzött értekezletet tartott s elhatározta, hogy csütörtökön pártértekezletet tart s ezen a politikai kérdések mellőzésével a nemzetgyűlés munkarendjéről fognak tárgyalni.

Bottlik József a következőket mondotta:

— A csütörtökii pártértekezleten nem fogunk sem a sajtó-, sem a vagyonváltság törvényjavaslatról tárgyalni, az értekezlet egyedüli célja, hogy állást foglaljon, hogy

a 2 törvényjavaslat a nyári szünet után tárgyalassék.

A vagyonváltság nyári tárgyalása a képviselőket az elé állítja, hogy vagy itt töltik a nyarat, ami a gazdaságukra káros, vagy anak vannak kitéve, hogy nélkülök hoznak ilyen fontos törvényt. Én azt fogom indítványozni, hogy a nemzetgyűlés kezdje meg rövidesen a nyári szünetet és augusztus 15-én a

vagyonváltság tárgyalására üljenek össze. — Addig Hegedüs pénzügyminiszter számot vet magával, hogy

menyi a minimum, — amennyivel megérheti és mi is megállapíthatjuk a maximumot, amennyit lelkiismeret furdalás nélkül adhatunk.

A sajtójavaslat tárgyalása nem sürgős. Ennek érnie kell, ez olyan fontos javaslat, hogy nem lehet üres ház előtt tárgyalni.

Budapest, június 25. A kormány, hír szerint, hajlandó a sajtójavaslat módosítására.

Budapest, június 25. A keresztény pártban mozgalom indult meg a nyári szünetre vonatkozólag. A párt mielőbb hat hetes szünetet akar. A kisczadapárt, az ellenzék támogatja a keresztény pártot eme törekvésében. A keresztény párt hétfői értekezletén foglalkozik a nyári szünet kérdésével.

Elfogadták a büntetőigazságszolgáltatás egyszerűsítéséről szóló javaslatot.

A nemzetgyűlés ülése.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, június 25. A nemzetgyűlés mai üléset egynegyed 11 után nyitotta meg Bottlik József alelnök. A napirend szerint a büntető igazságszolgáltatásról szóló törvényjavaslat általános vitáját folytatják.

Hornvánszky Zoltán: Ez a javaslat nem éri el azt a célt, amelyért hozták, t. i. hogy a bírakat tehermentesítsék. Ugy látja, hogy a vád és védelem nem érvényesül a javaslatban. A javaslatot nem fogadja el.

Pető Sándor dr a javaslatot nem fogadja el, mert a kir. ügyészségnek túlzott hatalmat és intézkedési jogot ad. Héjj Imre előadó vitatja a javaslat előnyeit.

Tomesányi Vilmos igazságügyminiszter válaszol a javaslat általános vitája során elhangzottakra. Olyanok, amelyeket kizárólag a pártszenvédelemek hoztak ide. Védi a javaslatot, de egyen-

ként nem reflektál a felszólalásokra. Az igazságügyi kormányzatot ennél a javaslatnál mellékgondolatok nem vezették. A javaslat a perrendtartást nem bolygatja meg. Csak a megmaradt büncselekmények egy szűk körére vonatkozólag létesít egyszerűbb eljárást. Csupán csak abban van valami, hogy a királyi ügyészség hatáskörének nagyobbak lesznek a keretei. Hogy a fogházak telve vannak és sok a restancia, annak nem a bíróság, hanem a körülmények az okai, másfelől a bünvádi perrendtartás vonatkozó rendelkezései. Ezután a Ház általánosságban elfogadja a javaslatot.

A részletes vitánál az első szakasznál Tasnády Kovács József nyújt be módosítást, amit nem fogadnak el.

A harmadik szakasz után Budaváry László a házszabályok 215. paragrafusához kér szót s a

következőket mondja: A tárgyalás során Vázsonyi Vilmos képviselőtársam egy nagy magyar társadalmi egyesület ellen, amelynek magam is tagja vagyok, beszélt. (Zaj.) Azt mondotta, hogyan fogja megvédeni ez a törvény az Ébredőket s hol lesz egy év múlva az Ébredő magyarok Egyesülete.

Elnök csenget s a következőket mondja: Hogy lehet ilyen ügyet a házszabályokhoz szólva ide hozni?

Budaváry magából kikelve: Kérem, én az intéző bizottsági tagja vagyok az Ébredőknek.

Elnök: Kérem, ha ezt rendszerezítjük, akkor ha valaki pénzügyminiszteri tag, pénzügyminiszteri kérdésekben mindig felszólalhat.

Budaváry: Csak alkalmat akarom adni Vázsonyinak, hogy itt tisztázza magát.

Vázsonyi Vilmos: Nem lehet jogi javaslatot ébredő szempontból tárgyalni.

Ezután elfogadják némi módosítással a 4—13. szakaszt, majd a javaslatot részleteiben is elfogadják.

Mikóvinyi Jenő a közjogi bizottság jelentését terjeszti be a képviselői összeférhetlenségéről.

Elnök ezután napirendi előterjesztést tesz. Legközelebbi ülés csütörtökön, június 30-ikán lesz. Ezután áttérnek az interpellációkra.

Hegedüs György a somogyberzencei közjegyző felfüggesztése miatt interpellál.

Ráday Gedeon belügyminiszter bejelenti, hogy ez az ügy az elintézés stádiumában van. A választ tudomásul veszik.

Szilágyi Lajos a nyugdíjas katonatisztek érdekében interpellál. Ismerteti ezek szomorú helyzetét.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter kijelenti, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat már a Ház előtt fekszik s ha a nemzetgyűlés hozzájárul, akkor ezt még a nyári szünet előtt letárgyalja. A választ tudomásul veszik.

Karafiáth Jenő a tejszállítás körül történő mulasztások miatt interpellál.

Mayer János közlelmezési miniszter megnyugtató választ ad.

Szádeczky Lajos szövevényes, hogy a GOK az adógabona beszedésénél tulszigoruan jár el.

Mayer János miniszter válasza után Tasnády Kovács József a következő interpellációt terjeszti be: Hajlandó-e a kormány vizsgálatot indítani a köztársasági párt ellen s ha annak utja destruktív, azt feloszlatni. Az interpellációt kiadják. Az ülés vége 3 órakor.

Dr. Erdős József 40 éves jubileuma.

Egy munkában eltöltött áldásos élet ért nevezetes dátumához tegnap Erdős József dr., a Tiszayegyetem tudós theologiai professzora ünnepelte közéleti munkásságának negyvenedik évfordulóját, mely alkalomból nem mulasztották el jókívánataiknak kifejezést adni azok, kik értékes működésének legközvetlenebb ismerői. Erdős József dr. neve örökre összekapcsolódott az öreg kollégium életével. Nagy tudása mellett végtelenül nagy szerénysége, szelíd lelke, az ifjúsággal szemben tanúsított — mondhatjuk — megértő barátsága, nevét fogalommal avatták tanítványai emlékezetében. Sok lelkész nemzedék növekedett fel vezetése mellett s a sok között nincsen csak egy is, ki midőn tudós professzoráról szó esik, vele kapcsolatban valami meleg, természetes közvetlenségű történetet ne idézhetne fel boldog kollégiumi diákorából. A tudós professzor mindenkor tudományos elfoglaltsága mellett is tudott időt szakítani magának arra, hogy tanítványai lelkéhez közel férközzék s az ő bajaikban atyailag részt venni igyekeztek. Tudományos munkásságát a leghíresebb bel- és külföldi egyetemek szakemberei elismerése honorálja s ez az elismerés hozta meg számára a magas honoris causal doktori címet a genfi egyetemtől. Tanári működésének legszebb elismerése pedig azok a jó emlékek, melyeket kedvesen emberi egyénisége tanítványai szívében ültetett el.

Volt és jelenlegi tanítványai úgy gondolták, hogy szebb meglepetést aligha készíthettek volna jubileumára annál, hogy nevére alapítványt helyeztek el a kollégiumnál s ő reá bízták az alapítvány céljainak meghatározását.

Tegnap délelőtt minden külső fény nélkül, meghitt családi körben, lakásán keresték fel a jubilánst Baltazár Dezső dr. püspök, Márk Endre udv. tan., egyházker. főügyész, Szabó Antal esperes és Rózsa Sándor egyházker. pénztárnok, hogy a tiszántúli ref. egyházkerület nevében köszönjék meg azt az elévülhetetlen munkásságot, melyet az ünnepelt a hittudományok terén és a kollégiumban számos lelkész-nemzedék felnevelésével fejtett ki. — Baltazár Dezső püspök igazi biblikus szárnyalású beszédével könnyekig hatotta meg az ősz professzort, — ki az ünnepeléshez nem szokott s azt mindig kerülő tudós szerénységével válaszolt az üdvözlésre. Megemlítette, hogy negyvenéves közéleti munkásságával egy napon ünnepli családjának körében negyvenéves házassági évfordulóját is és ha nagy öröm is számára az elismerés, munkásságáért eső megtiszteltetés, de legnagyobb talán az a jutalom, melyet boldog házasságában és boldog családi életében talált meg.

A bensőséges jubileum alkalmából számosan keresték fel Erdős József dr.-t jó kívánataikkal személyesen is. A debreczeni ref. egyház részéről Nagy József főgondnok, a kollégium részéről Karay Sándor igazgató, dr. Veress István, dr. Varga Jenő, a Templomegyesület nevében Tóth János titkár. A jelenlegi tanítvá-

Visszafizetik az 1000 koronás hadikölcsönöket.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Az 1000 és ennél kisebb összegű kényszerkölcsönök visszafizetésének módjairól a Pénzügyügyi Központban tanácskozás volt, a melyen a következőket állapították meg: Az elismervények bemutatása ellenében az a bank, a melyiknél a kényszerkölcsön felvétele alkalmával az 1000, vagy

ennél kisebb értékű összegeket visszatartottak, kötelesek az elismervényt visszaváltani. A visszaváltott elismervények a Pénzügyügyi Központnak szolgáltatandók be. Az ezen címen visszafizetett összeg 150 milliót terhet jelent az államnak.

nyok küldöttségét Gyűlési István szénior vezette, a székely egyetemi hallgatók nevében pedig, kiknek leghűségesebb patrónusuk, Nemes Ferenc köszöntötte a professzort.

A nagytudású tanár, a nemzetét nagyon szerető magyar, az ifjúságot őszintén szerető ember, hisszük, hogy még számos éven keresztül lesz erős oszlopa Debreczen kulturális életének.

Kinevezések és áthelyezések a debreczeni államrendőrségnél és a kerületnél.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A debreczeni m. kir. államrendőrségnél és az államrendőrség debreczeni kerülete területén több kinevezés és áthelyezés történt.

Igy a belügyminiszter nagyobb számú kinevezéssel szaporította a detektív-testületet. Kinevezte a belügyminiszter a debreczeni államrendőrséghez Csepreghy János, Jakab József, Papp Béla, Fogolyán Lukács, Holló Ferenc tartalékos hadnagyokat, Szűcs Károly hajdusoboszlói járásbírói tisztviselőt, Szabó Lajos derecskei lakost, Lehmann János, Bérczy Sándor, Székely Mihály, Katona István, Szabó István, Nagy László, Tóth Lajos polgári, illetve próbaidős rendőröket.

Áthelyezte a belügyminiszter Kovács Miklós dr. hajdusoboszlói rendőrségfőkapitányt a jászberényi kapitánysághoz, Nagy Károly rendőrfőkapitányt a debreczeni kapitánysághoz, Versényi Jenő rendőrfőkapitányt a jánoshalmi kirendeltségtől a debreczeni kapitánysághoz, Szabó András dr. rendőrkapitányt a soproni rendőrkapitánysághoz.

A debreczeni rendőrtisztí karban még további kinevezések vannak folyamatban.

Gróf Teleky Pál a cseh tárgyalásokról

Prága, június 25. Gróf Teleky Pál volt magyar miniszterelnök a mai miniszteri összejövetel végén a cseh sajtóiroda egyik képviselője előtt a következő nyilatkozatot tette: — En voltam az, aki dr. Ebnssal való tárgyalásokat megkezdtem és szükségesnek tartom, hogy a két ország vezetőférfiai és közvéleménye egymást megismerjék és egymáshoz közelemben legyenek, benyomom, hogy a dolog lassabban megy, mint a hogyan az ügy érdekében kívánó. Összejövetelünknek problémája volt, hogy a trianoni békeszerződés témáját élethez és a két ország együttéléséhez alkalmazzuk — ezen igyekezetünk annak belátásából keletkezett, hogy a szerződés szövegintézi való alkal-

mazását nem lehet végrehajtani. Persze nem volna nehéz a kormányknál az említett probléma teljes egértésér találni. Sokkal fontosabb azonban, hogy a népek kölcsönösen megértsek egymást, — ezen célt majd bizonyos újulmas töviseket kell testünkkel kihozni. Remélem, hogy a cseh közvéleményét is áthatja azon tudat, hogy történelem olyan dolgok, amelyeket a másik fél elviselni nem képes.

Prága, június 25. A „Prager Tagblatt” írja: A marienbadi értekezleten sok mindent értek el, Nemesak azt sikerült biztosítani, hogy a cseh fém és vas ellenében magyar buzát cseréljenek ki és hogy a csehipar túlmérett raktárainak nagy részét elhelyezhessék a magyar piacon, hanem azt is megállapították, hogy bizonyos politikai kérdések áthidalhatók lesznek, Magyarországnak a határkiigazításra vonatkozó kívánásait még nem teljesítették, de ezek meghallgatásra fognak találni, amennyiben a trianoni békeszerződéssel összeegyeztethető és amennyiben Magyarország biztosítékot fog nyújtani a barátságos szomszédviszony tartósságára vonatkozólag.

Eddig a cseh küldöttség elutasító álláspontot foglalt el a határkiigazítási javaslatokkal szemben mert úgy látta, hogy ezek a biztosítékok még hiányoznak. A két külügyminiszternek találkozásán azonban bizonyára még ezen a ponton is megegyezés jön létre. — Elvileg tisztázódi továbbá a kisebbségek védelmének kérdése, a mi a cseh köztársaság lakosainak tevéletlen ilyen körülmények között érdekeit is érinti.

Szökések a váci fegyházból

Budapest, június 25. Váczról jelentik a főkapitányságnak, — hogy onnan Geleszki Gyula, Gille József 25 éves lakatos, Kovács Pál 29 éves földműves megszöktek. Ugyancsak a váci fegyházból jelentik, hogy a munkára kiadott Stern Mór kereskedelmi alkalmazott, Benedek Ferenc 24 éves közműves és Zsiros Gyula 26 éves fehérneműtisztító megszöktek. — A rendőrség keresi őket.

Földet osztanak a csehek

Sátoraljaújhely, június 25. A cseh autonómpárt Munkácsra, e hó 21-én népgyűlést tartott, melynek tárgya a földosztás és az autonómia kimondása volt. A gyűlésen megjelentek hevesen tüntettek a cseh felszabadítók zsarnoksága ellen és a tömeg megtámadta a kirendelt karhatalmat. A népgyűlésre a ruszinokat külön vonaton azzal a trüffel csodítotték Munkácsra, hogy a jégkárokat

akarják összeírni és rögtön kifizetni. A csendőrség és a katonaság a levegőbe lőtt, mire a tömeg menekült és közben ezt kiáltották: Adatok vissza régi urainkat! — Ki hívott titeket ide? A mi uraink testvéreink voltak! A csehek puskatussal ütlegelték a menekülőket és ezt kabálták: Magyar vagy? Akkor azért ütlek. — Zsdó vagy? Akkor is ütlek. — Ruszin vagy? Akkor annál jobban ütlek. Itt van nektek az autonómia.

A hangulat az egész rutén felvidéken rendkívül izgatott.

KÖZGAZDASÁG

Gyapjuvásár.

A lapunkban már többször ismertettük gyapjuvásár, amelyet a termelők érdekeinek szem előtt tartásával a juh-tartó gazdák kezdeményeztek, nagy sikert ígér. A vásárt rendező vállalat: a Hangya, Debreczeni Első Takarékszövetkezet és Közgazdasági Bank megfeszített munkája eredményül csaknem 2000 q prima tiszavidéki gyapju áll a vásáron; ezenkívül a vásár napjára a vidéki kisgazdák cca 400—500 q-t szállítanak be szekéren; a katalógusban nem szereplő apróbb tételek beszállítása különben még szombaton is egész nap tartott. A gyapju-gyárak úgy Csonka-Magyarország és megszállott részéről, valamint a külföldről — Bécs, Brnna, Grác stb. — legnevesebb képviselőiket küldték le és képviseltetik magukat az Omge, Emke, Gyosz és Magy. Textiliparosok Om. Egyesülete is.

A gazdák fel fogják kérni a megnyitáson való megjelenésre Nagyatádi Szabó földművelésügyi minisztert, aki a hortobágyi állatvásár megtekintésére amúgy is Debreczenben tartózkodik. Ugyazint küldöttségileg hívták meg a vármegyei és városi törvényhatóságokat. A vásárt ünnepélyesen dr. Ferdinándy Bertalan min. tanácsos fogja fel, hó 27-én reggel 9 órakor megnyitni.

A beraktározott gyapju minősítése szombaton történt Kovács Imre Orsz. Gyapju-minősítő Intézet főigazgatója elnökléte alatt az Omge, Emke, Hajdúvármegyei és Debreczeni Gazdasági Egyesület tagjaiból álló bizottság által.

Az üzletek vasárnapi zárása. A Kereskedő Ifjak Társulata közli, hogy a főnökök és alkalmazottak közös akciója folytán, az üzletek vasárnapi munkaszünete ma életbelép s így az üzletek ma, vasárnap már zárva maradnak.

Gazdaggyűlés a vagyonszállás ügyében. Hajdú vármegye gazdái Czeglédy Mihály dr. tiszti főügyész elnökléte alatt e hó 28-án reggel 8 órakor a vármegyeháza nagytermében gyűlést tartanak, amelyen állást foglalnak a vagyonszállás kérdésében.

Nyugatmagyarország kérdése a legfelsőbb tanács előtt.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Páris, június 25. A legfelsőbb tanács bizottságot küldött ki a nyugatmagyarországi kérdés újabb való tanulmányozása céljából. A bizottság egyes tagjai legközelebb Nyugatmagyarországra ohajtanak utazni, hogy a helyszínen is tanulmányokat végezzenek.

Az „Egyetértés” részére előfizetést elfogad a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántúli ref. egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

● HIREK ●

Mindennek eljön az ideje.

Születésemkor a vasorru bába így kiáltott fel: ni hisz ez a gyerek sasorru! Szegény jó Otti néném akkor így szólt: legalább, ha a maga mesterségét fogja követni, lesz egy sasorru bába is.

Ennek már 28 esztendeje, a vasorru régen megszűnt létezni, de a sasorru nem, a Gondviselés kifürkészhetetlen akaratából én vagyok a tulajdonosa. E végzetes körülmény birtokában valahányszor tükörbe pillantok, önkénytelenül felkiáltok: él a szív még, bár régen megszakadt!

Sasorrom fölötti csüggedésem zenitjén a következő apróhirdetést olvasom egy fővárosi napilap hasábjain:

Főmérnök, máv. nőtlen, ismeretséget keres keresztény karcsu, középtermetű, zenei érzékkel bíró, sasorru, intelligens, üde, szép leánnyal. Házasság lehetséges. Levelet a kiadóba kér (L. Az Újság 21-ik számát.).

Sasorruak! Ujjongjatok, eljött a virradat! Van egy férfi, aki csak reánk gondol hódolattal. De vajjon miért? Sasok leszármazottja talán? Nem! a hirdetés világosan beszél, ő nem lehet Adlerek fiókjai! Megvan! M. Dell nem érti a sas utját, ő pedig nem érti a sasorruak utját, világos, hogy ezért akar velünk közelebbről megismerkedni.

Már most csak az a kérdés, hogy kő-száli sas-orruval akar-e megismerkedni, mert ha nem, akkor én végső kétségbeesésemben sasszárnyakon repülök a semmiségbe. A.

A pásztor és a tudós.

Az öreg Hermann Ottó néprajzi kutató utjában egyszer a Hortobágyra tévedt. Kellő tisztelettel fogadta és kalauzolta őt Debreczen város szakembere és kinn lakó tisztviselője. A hortobágyi érdekességek között elviszik az ökörsordához megmutatják a puszták daliás szittya fiát, a már öszülő ökörsordást. A tudós bámulja, nézgeti a hatalmas szál embert, elkíséri kunyhójához. Beszéd közben a pásztor előveszi szűrűjéből a szalmás üveget, kihuzván dugóját, kinálja a tudóst.

— Használja Uram! — mondja a pásztor.

— Köszönöm barátom, nem élek vele! — válaszol Hermann Ottó.

Csak esóválja fejét a pásztor.

Kis vartatva előveszi dohányzacskóját.

— Töltsön hát rá az ur! — kinálja.

— Köszönöm barátom, nem élek vele! — hráítja el magától.

A pásztor összecsaparja a zacskóját.

— Hogy lehet ilyen barommódra felnőni! — dörmögi bajusza alatt.

A tudós kissé meglepődik a nem várt kijelentésen. A pásztor észreveszi és általános derűtség közt folytatja:

— Hát Uram! én mindig úgy tudtam, hogy a barom nem iszik pályinkát és nem pipál.

Vasárnapi istentiszteletek. Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban: Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál Szele György lelkész; délután 5 órakor predikál Konrád Zoltán h. lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 óra-

A románok kifosztják a magyar utasokat.

A jó valutát elveszik és rossz bankjegyet adnak helyette.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Az elmúlt héten, mintegy 10—12 nap előtt az államrendőrség kötegyáni kirendeltsége jelentette az államrendőrség debreczeni kerülete vezetőségének, hogy a megszállott területekről jövő magyar utasokat a románok a határ átlépése előtt valósággal kirabolják és kifosztják pénzeiktől.

A kifosztást a következőképpen hajtják végre: A határátlépés előtt megmotozzák az utasokat s a náluk levő lelt, vagy más valutát elszedik tőlük s ezek helyett hamis lebélyegzésű osztrák-magyar bankjegyet adnak nekik. A tiltakozás mit sem használ, mert tiltakozás esetén a pénzt is elveszik s az ismert román brutálitással még meg is verik az áldozatot.

Amikor azután a kifosztott emberek átjönnek a határon s itt hamis lebélyegzésű pénzeiket mutatják, azokat elkobozzák tőlük. Egy nap alatt 7000 koronát vettek így el az oláhok s a 80,000 koronát meghaladja

az összeg, amivel tizenkét nap alatt megkárosították a magyar utasokat. Különösen 20 és 1000 koronásokkal manipulál a román határőrség, de másfajta rossz lebélyegzésű bankjegyet is adnak az utasoknak.

A megindított nyomozás számai a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjához vezetnek, ahonnan valaki a rossz lebélyegzésű bankjegyekkel ellátja a román hatósági embereket. Az a föltevés, hogy olcsó pénzen összevásárolják az értéktelenné vált osztrák-magyar lebélyegzetlen bankjegyeket s valami hamisított bélyegzővel lebélyegzik.

A kirendeltség vezetője érelyesen lépett föl a román határszéli hatóságokkal szemben és kijelentette, hogy e rabló eljárás esetén retorzíóval fog élni. Meg is ígérték, hogy véget vetnek ennek a dolognak s néhány nap óta kevésbé fordul elő ilyen eset, de szórványosan még mindig előfordul.

kor predikál Konrád Zoltán h. lelkész; délelőtt 11 órakor predikál dr. Révész Imre lelkész; délután 3 órakor predikál Mikecz Gábor akad. hallgató. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál Csűry István segédlelkész; délután 5 órakor predikál Uray János lelkész. Arpádtéri templomban délelőtt 10 órakor predikál Mezei Béla segédlelkész; délután 3 órakor predikál Kiss Andor segédlelkész. Ispóty-templomban délelőtt 10 órakor pre-

dikál Gábor András segédlelkész, délután 3 órakor predikál Csűry István segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor predikál Molnár Ferenc vallásitanító lelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órakor predikál Kántor József segédlelkész. A Konfirmált Leányok Szövetsége összejövetelére vasárnap délután fél négy órakor (Egyháztér 17. szám, református egyházi tanácsterem.) Evangélikus templomban délelőtt 10 órakor pre-

„RECORD“
autóforgalmi vállalat.
Debreczen, Timár-u. 38. Telefon 498.
Iroda: Csapó-utca 19. sz. Telefon 566.

Luxusautón

személyi fuvarozásokat vállal és teljesít a legelőnyösebb feltételek mellett.

Kocsimegrendelések

lehetőleg azonnal teljesítettek, célszerű azonban a megrendelést 1—2 nappal előre előjegyeztetni, mert a turák csak az előjegyzés sorrendjében bonyolítainak le.

Megrendelések nappal

a Tiszántúli Pénzváltóbanknál, Csapó-u. 19. sz. a. (Telefon 566. sz.) eszközöket ott fizetendő le a viládj is nyugta ellen. Az esti vagy éjjeli órákban szükséges sürgős turamegrendelések — Timár-utca 38. szám alatt (Telefon 498. szám) vétetnek fel. 000000

Férfi ingek

2 gallérral 240 korona
kézeltővel

Divatkalapok 290

Puha gallér 18

Nyakkendők 60

Herman

NÁNDOR ÉS TÁRSA
fehérnemű készítő

Plac-u. 10. Bikával szemben.

FODRÁSZ SEGÉDEK

MULATSÁGA

ma 7 órától reggel 5 óráig a „Margitban“.

Pénztárnyitás 5 órakor.

Női- és férfi-kalapok formálását vállalja a

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL és KÓSA.
PIAC-UTCA 63. SZAM.

dikál Szele Miklós református vallásitanár.

A róm. hath. templomban vasárnap 6, 7, 11 és fél 12 órakor csendes misék. Fél 10 órakor nagymise, utána szent beszéd. Délután 5 órakor litánia, szent olvasó.

A kerületi főkapitány Budapesten. Ghiczzy Tihamér rendőrfőtanácsos, az államrendőrség debreceni kerületének vezetője — több hivatalos ügy elintézése végett vasárnap több napi tartózkodásra Budapestre utazott.

Hamelin francia ezredes Debreczenben. Hamelin francia ezredes egy francia tiszt és egy magyar összekötő tiszt kíséretében ma, vasárnap délután automobilon városunkba érkeztek. A francia ezredes kíséretével együtt az Arany Bika nagyszállóban száll meg.

Sághy Lajos főkapitány szabadságon. A debreceni államrendőrség vezetője Sághy Lajos rendőrfőtanácsos július 1-én négy heti szabadságra megy. Ez idő alatt az államrendőrség vezetésében őt Komlóssy Pál dr. rendőrtanácsos helyettesíti.

A kultuszminiszter meg akarja venni a DMKE épületét. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leírt Debreczen város tanácsához, hogy a DMKE internátus épületét, amelyet az orvoskar provizorikus megnyitása érdekében egy évre bérbe vett, eredeti rendeltetése szerint egyetemi internátus céljaira akarja felhasználni. Ezért az épület szeretné a várostól megvenni és pedig olyan áron, amibe az a városnak került. Ezt az összeget a miniszter meg is ajánlotta. — Egyben azonban kijelentette, hogy ha a város erre nem hajlandó, akkor az épület használatára hosszabb időre szóló bérleti szerződést óhajt kötni. A tanács legközelebb foglalkozik az ajánlattal s valószínűleg tárgyalások indulnak meg a vallás- és közoktatásügyi minisztérium és Debreczen város tanácsa között.

Uj egyesület Debreczenben. Rendkívül nagyarányú mozgalom indult meg az ebkedvelő közönség körében Debreczenben, a Tiszántúli Ebtenyésztő-egyesület megalakítása érdekében. A mozgalom élén Nagy Géza m. kir. csendőrnagy és Illéssy Gyula huszárszázados áll. Az alakuló gyűlés megtartását a városháza kistanácstermében július hó 1-ére vették tervbe, amelyen bizonyára nagy számban vesznek részt azok, akik az ebnevelés ügyével szeretettel foglalkoznak.

A német gyermekotthon július 1-től szokása szerint a Nagyerdőn tartja játékos- és német társalgási délutánjait. Azon gyermekek, kik a következő tanévre német tanításra már beiratkoztak, vagy fognak, ezen délutánokon szintén részt vehetnek. Jelentkezni lehet 11—12-ig Piac-utca 34., III. e.m. 12. Tandíj havi 60 kor. Beiratási díj 20 korona.

Gyümölcs és veteményeskert tulajdonosoknak nélkülözhetetlen „A gyümölcs és zöldségtélek értékesítése, eltartása és konzerválása“ c. tanácsadó könyv. Ara 57 korona 50 fillér. Kapható a „Méliusz“ könyvkereskedésben.

Telefonok, asztali és fali induktoros és telep áramu villanycsengőket készít és javít Földváry Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár, Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

A nagyerdei fürdő állandóan nyitva. Gőz-, kád- és gyógyfürdők. Mérsékelt árak.

Betörések és lopások. Koller Ferencné Bethlen-utca 14. számú lakására ismeretlen tettes betört s onnan 700 korona értékű fehérneműt ellopott. — Harangi István gazdasz Kossuth-utcai lakásából, az éjjeli szekrény fiókjából 1000 korona értékű Browningját lopták el. — Domonkos Imre Csapókerth Báthory-utca 7. szám alatti házában udvarán lévő óljából 5 tyukot, 4 kakast, 10 csirkét loptak el. A kár 700 korona. Szathmáry Istvántól a közművelődési könyvtárban, amíg könyvet válogatott 300 korona értékű kalapját lopták el.

A forgalmi fényüzési adó kezelésének részbeni megváltoztatása. A forgalmi fényüzési adó kezelésével kapcsolatban kiadott 39,249—1921. VII. sz. miniszteri rendelet alapján értesitem a vezetésem alatt álló m. kir. pénzügyigazgatóság körletéhez tartozó cukorkák és hasonló cukrászipari termékek árusításával foglalkozó, állandó üzlethelyiséggel nem bíró Piac-utcai árusokat, valamint az állandó üzlethelyiséggel bíró fűszerkereskedőket (szatócsokat), hogy a forgalmi fényüzési adó kezelésével járó írásbeli munkák elkerülése végett kérhetik a m. kir. pénzügyigazgatóságtól a forgalmi fényüzési adó havi általános összegben való lerovásának engedélyezését. Beadandó kérvényeknek a Budapesti Közlöny f. hó 4.én megjelent 120-ik számában közzölt fenti sz. miniszteri rendeletben foglalt adatokat kell tartalmazni. Irni nem tudók ebbeli kérelme szóbelileg is előadható a pénzügyigazgatóság I. emelet 2. sz. szobájában. M. kir. pénzügyigazgatóság.

Pályamutató a pályaválasztás előtt álló magyar ifjuság kalauza. Összeállította Amicus Inventus. Igen aktuális könyv, kapható a „Méliusz” könyvkereskedésben. Ára 27 korona 60 fillér.

Ellopta a tehén árát. Schwartz Józsefné nyirbalkányi abapusztai lakos megbizta Patai Albert 24 éves fütöt, hogy tehenét adja el. Patai a megbízásnak eleget is tett, a tehenet behajtotta a debreceni vásárra s itt 10,000 koronáért el is adta. A pénzt azonban nem vitte haza tulajdonosának, hanem azzal megszökött. A rendőrség most körözi a szökevényt.

Menekültek figyelmébe. Nagyerdei fürdővállalat a menekülteknek kedvezményes fürdőjegyet ajánlott fel. Gőzjegy 18 korona, kádjegy 25 korona. Jegyek a fürdő pénztáránál a menekült igazoló könyv felmutatása mellett kaphatók. Gyógyfürdőnél külön engedmény. Menekültügyi kirendeltség.

Hadisegélyesek figyelmébe! Tudomásukra hozzuk a hadisegélyeseknek, hogy az 1921. évi július havi hadisegélyeket 1921 július 2. és 4-én fizeti pénztárunk. Azoknak pedig, kik e napokon nem jelentkehetnek, júli. 15-én. Figyelmeztetnek a hadisegélyesek, hogy a kifizető napok valamelyikén annál is inkább vegyék ki hadisegélyüket, mert ellenkező esetben csak a következő hónapban juthatnak illetményeikhez. A kifizetés csak a fizetési ív felmutatásával és csak az arra jogosított kezéhez történik. Aki a pénz felvételében akadályozva van, szabályszerű meghatalmazással ellátott megbízottat is küldhet érte.

Gyümölcsöt és szőlőt ajánl Cibakháza Debreczennek. Cibakháza község előljárósága átír Debreczen város tanácsához, amelynek szőlőt, almát, körtét, szilvát s más gyümölcsöt ajánlott megvételre akár vagontételekben is.

Közhasznú munkáskertek egyesülete „Szántó Győző” és „Márk Endre” telepek kertgazdái meghívják az összes telepek bérlőit ma, vasárnap délután 4 órakor tartandó kertlátogatás és kertvizsgálatra. Összejövetel a „Szántó Győző” telepen. Felkérjük a két telep bérlőit, hogy d. u. 4 órára minden bérlő a bérelt parcellájánál legyen.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter a mai hortobágyi ünnepeken.

A hortobágyi állatkiállítás és díjazásra tömegesen jelentkeztek Debreczenből és vidékéről. Nagyatádi Szabó István miniszter titkára tegnap délelőtt bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter nemcsak a hortobágyi ünnepeken vesz részt, hanem a gazdaközönség vendége kíván lenni a ma este a vasuti vendéglőben tartandó gazda-vacsorán is. A Polgári-és Gazda-kör által rendezett társas-vacsora ma este fél 9 órakor lesz a vasuti vendéglőben. A miniszter és a kíséretét képező kisgazda miniszterek

ma hajnalban érkeztek és külön kocsijukat a hortobágyi külön vonathoz kapcsolják és a gazdákkal együtt érkeznek a Hortobágyra. A rendezőség úgy intézkedett, hogy ha az idő engedi és a miniszternek az a kívánsága lesz, hogy a hortobágyi halastavakat meglátogassa, külön vonat megy a délutáni órákban a Halastóhoz.

A diszoklevelet, melyet a legelső kitüntetett a csoportos marhakiállításért fog elnyerni, Zoltai Lajos muzeumőr művészi módon állította ki.

A forgalmi fényüzési adó kezelésének részbeni megváltoztatása. A forgalmi fényüzési adóval kapcsolatban felhívja a m. kir. pénzügyigazgatóság az összes kereskedők és iparosok figyelmét a „Budapesti Közlöny” f. hó 15-én megjelent 129-ik számában közzölt 23,062—1921. sz. pénzügyminiszteri rendelethez, mely részben az ezigéig fényüzésének minősített tárgyak minősítése tekintetében fontos rendelkezéseket tartalmaz. Az idézett rendeletben nem tartása a forgalmi fényüzési adóról szóló 1920. évi XVI. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 90,000—1920. az. utasítás 164. és 165. §-ai értelmében 3 évig terjedő börtön és 20,000 koronáig terjedő pénzbírsággal büntendő. M. kir. pénzügyigazgatóság.

Messenger Boy Vállalat megkezdte működését és már rendelkezésre áll a közönségnek. Ha boyra van szüksége, hívja telefonon a 6-79-et és azonnal jelentkezni fognak. A boy állomások: a Pannónia szálló, Piac-utca 42. sz., Angol Királynő szálloda, Kossuth-utcán, vannak. A levéltitok megsértése ki-

zárt dolog, mert oly doboz van a boynál, hogy csakis a címzett nyithatja fel, így a legnagyobb megbízhatóság levél kézbesítésnél, diszkrétio biztosítva.

Logfínomabb kaszák, kaszákövek, kerítésfonatok, drót, szeg Nagy vaskereskedőnél, Csapó 68.

Csodárverés. Neumann Nándor r.-t. csodótömegéhez tartozó iratszekerény és a kintlevőségek, bírósági végrehajtó közbejöttével (július 4-én) d. u. 4 órakor, Bathányi-utca 5. sz. alatti ügyvédi irodában elárvereztetnek. Árverési felteletek, tárgyak és jegyzékek megtekinthetők. Dr. Körösi tömeg-gondnok.

A gyapjuvásár. A gyapjuvásár rendezőségének kiküldöttéi tegnap felkeresték a főispánt és a polgármestert s meghívták őket a 27-én, hétfőn megnyíló vásárra, egyben városi fogatokat kértek.

VIZVEZETÉK, fürdőszoba berendezések, javításokat jutányosan és szakemberrel készít
Telefon 321. **MÁTHÉI JÁNOS,**
CSAPÓ-UTCZA 24. SZ. ALATT

Ne törje a fejét!

Jó cipőket olcsón csak a **Bika** melletti cipőnagyházban lehet vásárolni

Olcsó áraink a következők zök:

Női fehér vászon elpő . . . K 450
Reklám női félcipő . . . K 450
Közmunka női fél K 500 és 575
Női box egész cipő K 600 és felj.
Férfi chevro fél K 750
Férfi chevro egész K 850
Férfi box egész K 750
1a bagaria francia fél és egész K 950 és 1100
Nagy alkalmi vásár gyermek és leány fél és egész cipőkben, melyen leszállított árakkal. ooo
Különböző laek és színes cipőkben óriási választék, a legolcsóbb árak csak

GLÜCK cipőnagyházában, az y Bika szálloda mellett. Menekültekn 5% engedmény.

Gazdasági épületek átfedésére rendeljen békeminőségű

„Grozit” Bőrfedéllemezt,

mely szagtalan, kátrányozást nem igényel. Kátrán-kátrány, kátránylemez, facement és karbolinoomot szállítunk. **Avult zsindeletőknek** átfedését bőrlémezzel, valamint kátrányfedéllemezzel vállaljuk

Műszaki és Kereskedelmi Társaság
Miklós és Hermann Debreczen, Hunyadi-utca 17. sz. Telefon 4—45.

Gárdos Oszkár

aszfalt- és kátrány vegyíttermégyár
Budapest, V., Kádár-utca 4. sz.
Telefon 67-96.

Képviselői és nagyban elárusítás:

GÉPOLAJ,
motor-benzin csépléshez,

hengerolaj, gépszir, benzín, nyersolaj, mindenféle műszaki anyag stb. minden mennyiségben

helybeli raktárunkból budapesti előnyárban

beszerezhető

Hungária Bank Részvénytársaság (Budapest) áruosztályainak tiszántuli képviselőlete
HATVAN-UTCA 53. SZ.

Telefon 728. * Telefon 728.

„Akarat” házépítő szövetkezet debreczeni csoportja ideiglenes irodája Boldogfalva-utca 8. sz. a., hivatalos órák vasárnap d. e 9—12. Hétköznapokon felvilágosítást ad az elnök délutánként, Csapó-utca 1. Blattner üvegüzletben.

Géplő kerestetik azonnali belepésre a városi közlelmzési ügyosztályhoz (Pia-e-u. 9. sz.) — Gyorsírók előnyben. Jelentkezés hétfőn reggel 8—9 óráig.

Alföldy Károly tánciskolájában a szünidei tanfolyam július 2-án kezdődik. Beiratások Péterfia-u. 2. sz. a.

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és kereskedőknek egyaránt nélkülözhetetlen „Az adómérleg” című Braun Ferenc pénzügyi számvizsgáló által irt könyv. Ára 80 korona és kapható a „Méliusz” könyvkereskedésben.

Táncestély cseresznye-szürettel, folyó hó 26-án, vasárnap a Royalban, 7 órai kezdettel.

Jablonszky Józsefné szőnyeg-és gobelinszővő tanfolyamára július elsejétől új ttnitványokat felvesz. Jelentkezni lehet József ktr. herceg-u. 40. sz. alatt.

Ifj. Sohaff János táncintézetében a szünidei táncanfolyamok július hó 4-én kezdődnek meg. Gyermekek csoportja 4—6-ig. Tanuló ifjuság (diákság) csoportja 6—8-ig, kereskedő és iparos ifjak csoportja 8—10 óráig.

Igazságügyi tisztviselők, nyugdíjasok, közalkalmazottak! Az ujonnan és modernül berendezett Széchenyi-fürdő tek. igazgatósága a gőz- és kádfürdő használatra kedvezményes fürdőjegyeket adott át és pedig a gőzfürdőre a délelőtti órákban 12 korona, a délutáni órákban 10 korona; a kádfürdő 24 kor. Jegyek nálam kaphatók. Fejes János kir. törvényesék, földsz., 1. sz. ajtó.

Árverés. A néhai özv. Krémer Sámuelné hagyatékához tartozó különféle háztartási cikkeket, ruha-és fehérneműeket a kiküldött bírósági végrehajtó Debreczenben, Hatvan-u. 6. sz. a. 1921 június 30-án d. u. 3 órakor árverez el.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban veszek
Simon György
Debreczen, Kossuth-utca 11.

IPAROSOK ÜGYEI

Értesitem a meszáros mestereket, hogy 26-kán délután 5 órakor az ipartestület ki tanácsstermében okvetlen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: a bőr és más fontos ügyek elintézése. Az elnök helyett Lindenfeld, alelnök.

Sütők figyelmébe. Ma vasárnap délután 4 órakor nagygyűlést tartunk az ipartestület termében, melyre a tagtárs urakat tisztelettel meghívom. Tárgy: együttes liszt, fa, só vásárlás, munkabérek megállapítása, a nappali munkarendelet ösmertetése. Marx. elnök.

Felkérem a szabóiparos kartársakat, hogy id. Hoch Gyula kartársunk temetésén ma d. u. 3 órakor, az Arany János-u. 8. sz. gyászháznál minél számosabbban jelenjenek meg. Soós, szakosztály elnök.

Az ingatlan vagyonváltsága.

(Különös tekintettel Debreczenre.)

Hegedüs Loránt pénzügyminiszter pár nappal ezelőtt beterjesztette a nemzetgyűléshez az ingatlan vagyonváltságról szóló javaslatát. Mindenki tisztában volt azzal, hogy a Hegedüs-féle sokat emlegetett 32 adójavaslat eddig soha nem képzelt terheket fog az adóalanyokra róni, mert az állam adósságai is eddig soha nem képzelt összegekre emelkedtek fel.

Mindenki azt várta azonban, hogy az adójavaslatok számolnak az ország gazdasági erejével, az adózók teljesítő képességével, az egyes gazdasági ágak különleges viszonyaival és ami fő, nem fognak az egyes gazdasági ágakra a másikkal szemben aránytalanul magasabb terhet róni.

Az ingatlan vagyon váltságra vonatkozó javaslat azonban nem számol a mezőgazdaság teljesítő képességével, nem számol azzal, hogy a mezőgazdaság már eddig hat éven keresztül milliárdokra menő adót fizetett a különböző rekvirálások formájában és az ármaximálások következtében, nem számol azzal, hogy az oláh megszállás alatti rablásokkal óriási károkat szenvedett, sőt mintha mindezek meg sem történtek volna, most akarják a mezőgazdaságot más gazdasági ágakhoz képest aránytalanul magas terhekkel megrakni, mintha eddigi kedvezményezett helyzetét akarnák most a többiekével szemben egyensúlyozni.

Az egész ország attól hangzott egy évvel ezelőtt, hogy az ország gazdasági helyzetének kulcsa a mezőgazdaságnál van, a mezőgazdasági termelés az, amely leromlott gazdasági állapotunkon javíthat. És most mégis a mezőgazdaság van a legnehezebb helyzetben. Arról van szó, hogy a mezőgazdaságok olyan teherrel nehezítettnek meg, amely alatt minden valószínűség szerint össze fognak roppanni.

Az ingatlan vagyonváltságra vonatkozó javaslat szerint a vagyonváltságot az ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének arányában kell leróni és pedig úgy, hogy a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 30 kg. buza árát kell fizetni, ha a kataszteri tiszta jövedelem 10—50 koronáig van, 33 kg. buza árát, ha a kataszteri tiszta jövedelem 50—1000 koronáig van, 36 kg. buza árát, ha 1000—10,000 koronáig van, 39 kg. buza árát, ha 10,000—50,000 koronáig van, 42 kg. buza árát, ha 50,000—150,000 koronáig van, 45 kg. buza árát, ha 150,000 koronán felül van a kataszteri tiszta jövedelem.

A kataszteri tiszta jövedelemre vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy annak az egyes határterületekre megállapításánál már aránytalanságok következtek és következtek be. Egy ilyen óriási terjedelmű munkát igazságosan nem is lehet elvégezni. — Ez csak akkor volna úgy, ahogy lehet, ha a becslést az ország egész területére egy ember végezhette, ugyanegy időben. Minél többet végzik a munkát és minél nagyobb időközökben történik a becslés az egyes területekre, an-

nál inkább kézen fekvő az aránytalanság bekövetkezése.

Köztudomású volt, hogy Debreczen város határán a kataszteri tiszta jövedelem aránylag lényegesen magasabb volt, mint a környéken; a debreczeni földek tehát már eredetileg is magasabb terhet viseltek.

Meg kell itt emlékezni az 1909. évi V. t.-cz. végrehajtásának az eredményéről.

Ez a törvény a földadó kataszteri kiigazításáról és a földadó százalékaival a megállapításáról rendelkezik.

Kimondja az 1. §-ban, hogy a földadó arányosabbá tétele végett az 1875. évi VII. t.-cz. alapján készült földadó-kataszteri kiigazítása elrendeltek. Ez a kiigazítás kiterjed az egyes földrészeknél a művelési ágban beállott állandó változások vitelére; ott, ahol az egyes földrészeknek, dülőknek, vagy egész határoknak akár már eredetileg tévesen történt osztályozása, akár pedig időközi változások folytán nagy aránytalanságok mutatkoznak, ezeknek az aránytalanságoknak új osztályba sorozás; — ott, ahol elkerülhetetlenül szükséges, új, tiszta jövedelmi fokozatok felállítása által leendő megszüntetésére.

Ez a javaslat egyúttal a földadó százalékaival a korábbi 25.5%-ról 20%-ra tervezte leszállítani. Eddig a földadó 75.6 millió koronában volt megállapítva. A javaslat tárgyalása idején attól tartottak, hogy miután a javaslat a földadó kontingenst nem állapította meg, a 20% mellett is sokkal magasabb lesz a földadó, mint korábban volt; oly emelkedést fog eredményezni a kataszteri tiszta jövedelem új megállapítása. Ennek elejét veendő, a törvényjavaslatba a tárgyalás során bevették, hogy a kataszteri tiszta jövedelem 370.000.000 koronánál több nem lehet az egész ország területén, ami 74 millió korona földadónak felel meg. Amennyivel tehát a földadó %-a csökkent, annyival emelkedett a kataszteri tiszta jövedelem. Kimondott egyben, hogyha a kataszteri tiszta jövedelem 37 millió koronánál több, annyival emelkedik fentebb, hogy a többlet egy fél százalék földadónak felel meg, a földadó-kulcs ennek megfelelőleg leszállítandó.

Nézzük most már, hogy ezen kataszteri kiigazításnak és földadó-kulcs leszállításának mi lett az eredménye városunkban, ahol köztudomás szerint a környékhez viszonyítva magasabb volt a kataszteri tiszta jövedelem és a földadó?

Debreczenben az 1909. évi V. t.-cz. végrehajtása előtt a kataszteri tiszta jövedelem összege 1.467.290 korona volt, a földadó pedig 374.159 korona.

Jelenleg a kataszteri tiszta jövedelem összege 1.962.721 kor., a földadó összege pedig 392.544 K.

A földadó kulcsának 25.5%-ról 20%-ra való leszállítása tehát azt eredményezte, hogy az évi földadó 374.159 K-ról 392.544 koronára emelkedett, vagyis felemelkedett 4.9%-kal, amiatt, hogy a kataszteri kiigazítása során az eddig is magas kataszteri tiszta jövedelem még magasabbra emel-

kedett. A kataszteri tiszta jövedelemnél az emelkedés 495.000 korona, ami 34%-os emelkedésnek felel meg. Ezen emelkedés következtében a vagyonváltsága jelenlegi kataszteri tiszta jövedelem ezen emelkedése következtében szintén 34%-kal magasabb, mint a régi, a környékhez képest akkor is magas tiszta jövedelem alapján lett volna.

Ezt csak annak szemléltetésére adtam elő, hogy a kataszteri tiszta jövedelem megállapítása már magában véve sem arányos és igazságos, részint amiatt, hogy a becslést annyi és annyi becselő közege végezi, emiatt a mérték egyezőlván annyi, ahány ember dolgozik, részint amiatt, mert annak idején, amikor a nagy birtokoknak nem kellett tartani a földreformtól, az volt a köztudat, hogy a nagy birtok nem produkál annyit, mint a közép- és kisbirtok, mert azon extenzívabb a gazdálkodás, így nem is állapítható rá meg oly magas kataszteri tiszta jövedelem, mint a közép- és kisbirtokra. De sok más körülmény is közbejárt ez ügynél, ami eredményében a különbözőségekre vezetett.

Hajdúvármegye területén a szántóföldek átlagos kataszteri tiszta jövedelme ma a következő:

Alsójózsza	17-37 K
Egyek	9-93 K
Felsőjózsza	15-43 K
Földes	13-82 K
Szoboszló	17-60 K
Szovát	17-25 K
Kaba	16-28 K
Mikepércs	11-46 K
Nádudvar	12-94 K
Püspökladány	12-60 K
Tétlén	14-92 K
Vámospércs	5-64 K
Balmazújváros	12-98 K
Böszörmény	13-85 K
Nanás	11-57 K
Tiszacsécsge	6-22 K
Hadház	8-26 K
Sámsón	4-15 K
Téglás	5-91 K
Dorog	11-20 K

Debreczenben pedig a szántóföld-átlagos kataszteri tiszta jövedelme holdanként 18.21 kor.

A beterjesztett törvényjavaslat szerinti vagyonváltsága oly magas kulcson alapul, amely mellett a mezőgazdaságot, a termelést a legnagyobb veszély fenyegeti.

Az ingatlan-vagyonváltságra javaslatba hozott kulcs amellett aránytalanul magas a kereskedelem árukészleteire és a pénzügyintézetekre megállapított kulcsokhoz képest.

A kereskedelem árukészleteit az értéknek kétharmadrésze után 10%-os vagyonváltsága terheli a javaslat szerint, ami a valóságban a teljes érték utáni 6.6%-os vagyonváltságnak felel meg. A pénzügyintézetek vagyonváltsága pedig a már megalkotott törvény szerint 15%.

A mezőgazdaságot terhelő vagyonváltsága ennél sokkal-sokkal magasabb. Holott az igazság azt kívánta volna, hogy nagyobb teherrel ne sújtassék a mezőgazdaság sem, mint más termelési ág, sőt az igazság ezen túl azt hozta volna, hogy a mezőgazdaság vagyonváltságnál figyelembevétele az az áldozat, amit a mezőgazdaság hat éven keresztül hozott és figyelembe vétele az az áldozat, amit a mezőgazdaság az oláh megszállás alatt szenvedett.

Érdekes, hogy amikor a pénzügyminiszter arról beszél, hogy mi lesz a jóvátétel kérdésében, azt mondja, hogy a jóvátételi összegeket mi már megfizettük, a mikor az oláhok 125 milliárd értékű anyagot elhurcoltak tőlünk. Ennek a 125 milliárd értékű anyagnak tekintélyes részét, talán a nagyobb részét a mezőgazdaságokból hurcolták el. Amikor tehát ezt a pénzügyminiszter nagyon jogosan, igazságosan a jóvátétel kérdésében az ország, a Csonka-Magyarország javára beszámítani kívánja, az entente követelésekkel szembeszegzi, ugyanakkor azonban ezen az uton a mezőgazdaság kárait is be kell számítani a többi termelési ággal szemben a mezőgazdaság terheinek megállapításánál. Ezt követeli az igazság, amely nem lehet más az ententével szemben, mint idebenn egymással szemben. Az igazságnak csak egy mértéke van, amelyen szilárdan kell állanunk, mert az igazság velünk van, ha csak mi el nem hagyjuk és ha az igazságot az erőszak ideig-óráig legyőzi is, az igazság él és végre is győzelemre jut.

Az oláh károk beszámítása elvileg benne van a jóvátételi javaslatban, de csak a házbirtokok vagyonváltságánál. Nincs tehát elvi akadály annak, hogy a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltságánál is figyelembe vételesek. Az igazság és a méltányosság kívánja ezt.

Arra nézve, hogy az ingatlan vagyonváltsága mily súlyos a mezőgazdaságra, példákat fogok felsorolni. Ezekből lehet meglátni a maga valóságában a terhek elviselhetetlen voltát, más vagyonváltságokkal szemben való aránytalanságát, az egyenlő elbánás elvének teljes hiányát.

A Macs 59. számú 29.5 hold tanyabirtok kataszteri tiszta jövedelme 673 korona. Egy kataszteriális hold átlagos tiszta jövedelme tehát 22.8 korona. — A vagyonváltsága ezen tanyabirtok után a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 33 kg. buza, vagyis holdanként 752 kg. buza.

Mennyi most már ennek a buzának az értéke; mennyi tehát a vagyon váltsága összege holdanként; mennyi ennek a földnek az értéke?

A búzát a törvényjavaslat mm.-ként 500 korona értékkel számítja, amikor kimondja, hogy a szarvasmarha, 10 után darabonként 1000 korona vagyonváltsága vagy kettő métermázsza buza fizetendő.

Ezen ár mellett tehát a váltsággal beszolgáltatandó 752 kg. buza értéke 3760 korona, vagyis holdanként ennyi a váltsága összege.

Az a kérdés most már, hogy hány százalékos a vagyonváltsága, ettől függ, hogy mennyi a föld értéke holdanként.

A törvényjavaslat a vagyonváltságnak az ingatlan értékéhez való arányát százalékosan nem állapítja meg. Megmondja azonban azt, hogy a kereskedők árukészlete után az érték kétharmadának 10 százalékát kell fizetni. Ez, mint előbb mondtam, azt jelenti, hogy az árukészlet teljes

értékének 6.6 százalékát kell vagyonsváltásgként fizetni.

Tegyük fel, hogy a pénzügyminiszternek nem volt célja a mezőgazdaságot nagyobb váltással terhelni, mint a kereskedelmet. Ezt hozza magával természetesen az egyenlő elbánás elve, amely szerint egyenlő a mérték.

A holdankénti 3760 korona vagyonsváltás tehát itt is, mint a kereskedelem árukészleténél, az érték 6.6 százaléka. És ekkor mit találunk, mi az egy hold földnek az értéke? Ha utána számítunk, megállapítjuk, hogy a Macs 59. szám alatti tanyabirtok katasztrális holdjainak az értéke 56 ezer 970 korona.

Ha pedig nem kívánjuk azt, hogy a mezőgazdaságra ugyanolyan kulcs alkalmazassék, mint a kereskedelemre, mert hát a rekvirálásokat, az oláh rablást a kereskedelem szenvedte végig, — így rajta könnyíteni kell, talán elfogadhatjuk azt, hogy a mezőgazdaság ugyanúgy 15%-os vagyonsváltással terheltsék meg, mint a pénzügyintézetek. Hiszen még így sem jár rosszul a mezőgazdaság, mert hát a pénzügyintézetek is a háború alatt csak szenvedtek, míg a mezőgazdaság, az — valóságos aranybánya volt, mindenki csak annak kedvezett, minden rendelet csak azt védte, még most is az árvizsgáló bizottságokat csak azért tartják fenn, azért szervezik újra, hogy valamiképpen ne eszökjen a mezőgazdaság jövedelmezősége.

No hát, ha így beleegyezőnk is, hogy legyen 15% a vagyonsváltás, akkor is a Macs 59. szám alatti tanyabirtok katasztrális holdjának az értéke 25,000 kor.

Igen, csak hogy itt egy kis baj van, mert a buzának ma nem 500 korona az értéke, hanem 850 kor. Ezen érték mellett az egy hold föld után beszolgáltatandó 752 kgr. buza nem 3760 koronát ér, hanem 6192 koronát.

Ha ezen az alapon akarjuk a föld értékét kiszámítani, azt látjuk, hogy a kereskedelem árukészleteire alkalmazott 10%-os, illetve 6.6%-os kulcs mellett, egy hold földnek 93,818 korona lenne az értéke; ha pedig 15%-nak vesszük a vagyonsváltás kulcsát, egy hold földnek a Macs 59. szám alatti 41,280 koronát kellene érnie.

De nem veheti rossz néven senki a gazdától azt sem, ha azt mondja, hogy ő nem adja drágábban a buzáját, amint 1912 július havában adta. Ebben az időben a buza átlagos ára a budapesti tőzsdén 22 korona volt.

Ugyanebben az időben pedig a budapesti tőzsdén 100 párisi frankot 95.38 koronáért lehetett venni, 100 magyar fillérért tehát 104.84 centimest adtak. Ma azonban az a helyzet, hogy 100 magyar fillérért 2.37 centimest adnak. Az 1912. évi július havában tehát a magyar pénz 44.2-szer annyit ért, mint ma. Ha tehát a buza árát, illetve értékét annyinak vesszük, mint volt 1912 július havában, akkor azt ma úgy mondjuk, hogy métermázsánként 972 korona, — mert a mai pénzügyi állapotok mellett az érték állandósága mellett egy métermázsas buza 22 drb. 1912. évi korona és 972 drb. mai korona.

Ha ezen az alapon számítunk, az egy hold föld után fizetendő 752 kgr. buza ára 7309 korona. —

Egy hold föld értéke 6.6%-os kulcs mellett 110,742 korona, — 15%-os kulcs mellett 48,726 koronára lenne.

Ez a számítás az igazságos, — annyival is inkább, mert a gazda a gépekért, az olajért, a ruháért, a eszmaért ma nem 44-szer annyit fizet, mint az 1912. évben, hanem jóval többet.

Ezzel a földdel szomszédos Gyulai Macs nevű birtokból 891 katasztrális hold területet pár hónappal ezelőtt parcelláztak. A 891 hold területből 888 hold szántóföld és 3 hold adó alá nem eső terület. A 891 holdért a tulajdonos kapott 13,142,090 koronát, holdanként tehát 14,750 koronát.

Ha ennek a két földnek az értékét körülbelül azonosnak vesszük, akkor 500 koronás buza ár mellett a vagyonsváltás az értéknek 25.49%-a, a mai 850 koronás ár mellett 41.9%-a és az 1912. évi korona értéke alapján számított buza ár mellett 49.5%-a szemben a kereskedelmi árukészletek 6.6%-os és a pénzügyintézetek 15%-os vagyonsváltásával.

Nézzünk más földet. A Szepes 45. számú 100 holdas tanyabirtok katasztrális tiszta jövedelme 2370 korona. Egy hold katasztrális tiszta jövedelme tehát 23.70 korona. A vagyonsváltás holdanként — minden korona után 36 kgr. buza lévén számítandó — 853 kgr. buza. vagyonsváltás tehát 500 koronás buza ár mellett 4265 kor., 850 koronás ár mellett 7250 kor., 972 koronás ár mellett 8291 kor. A Szepesen ezek szerint, ha a 6.6%-os kulcsot vesszük 500 koronás buza ár mellett 64,621 koronát, 850 koronás ár mellett 109,848 koronát, 972 koronás ár mellett 125,621 koronát kellene érnie ennek a földnek holdanként; míg a 15%-os kulcs mellett 500 koronás buza ár mellett 28,433 koronát, 850 koronás buza ár mellett 48,333 koronát, 972 koronás ár mellett 55,273 koronát kellene érnie holdanként a földnek.

Mint hogy a mezőgazdaság hat évén keresztül leszorított maximális áron adott oda minden terményét, joggal követelheti most, hogy, ha nem is az 1912. évi értékben, hanem annál jóval alacsonyabban, 850 koronáért adja a buzát, a pénzügyminiszter ne szorítsa le annak az árát 500 koronára. Ezt a gazdasági életnek egyik ágával sem teszik és nem tették eddig sem; — mint hogy továbbá — ha a hat évi maximálásra és az oláh rablásra már nem is tekintenek és ha a mezőgazdaságra nem akarják a kereskedelmi árukészletekre megállapított kulcsot alkalmazni, dacára a már sokszor hangoztatott körülménynek, — azt mégis csak elvárhatja a mezőgazdaság, hogy a pénzügyintézetek 15%-os vagyonsváltásánál nagyobb váltással ne terheljék; minthogy végül a pénzügyminiszter régebben kijelentette, hogy ha az értéket az érdekelt nem fogadja el adójavaslatának a végrehajtásánál, akkor természetben veszi el az adótárgyat, vagyis hajlandó azt egészben megváltani; azt hiszem az említett Szepesi-tanyabirtokot a tulajdonos szívesen felajánlja a 23.70 koronás katasztrális tiszta jövedelem arányában mutakozó 853 kgr. buza mm.-kénti 850 koronás ára alapján 15%-os vagyonsváltás kulcsnak megfelelő

holdankénti 48,333 koronás árban leendő megvételre.

Még egy néhány példát hozok fel a város határának különböző részeiről.

A Bellelő 257. szám alatt, a paci erdő mellett, a hosszúpályi országtól Mikepéres felőli oldalon fekszik egy 37 holdas tanyabirtok, amelynek a területe tiszta homok, egyes helyeken csaknem szélhordásos. Ennek a birtoknak a katasztrális tiszta jövedelme 564 korona, holdanként tehát 15 korona. A vagyonsváltás minden korona katasztrális tiszta jövedelem után 33 kgr. lévén, holdanként 495 kgr. buza, vagyis 500 koronás buza ár mellett 2475 kor., 850 koronás buza ár mellett 4207 korona és 972 koronás buza ár mellett 4807 korona.

A föld értékének 6.6% vagyonsváltás kulcs mellett 500 koronás buza ár alapján 37,500 koronának, 850 koronás ár alapján 63,712 koronának, 972 koronás ár alapján 72,833 koronának kellene lenni holdanként; még 15% vagyonsváltás kulcs mellett is az 500 koronás buza ár alapján 16,500 koronának, 850 koronás ár alapján 28,046 koronának, 972 koronás ár alapján 32,047 koronának kellene lenni a föld holdankénti értékének.

Ennél a földnél az átlagos katasztrális tiszta jövedelem szerint gyengébb Egyeken, Földesen, Mikepéresen, Nádudvaron, Püspökladányban, Tetétlenen, Balmazújvárosban, Bősörményben, Nánáson, Tiszacségén, Hadházon, Tégláson és Dorogon átlagosan a szántóföld, sőt Tégláson átlagban egy harmadrésnyi a katasztrális tiszta jövedelem, amit igen nehéz belátni. De különösen nehéz elhinni, hogy Földesen, Mikepéresen, Püspökladányban, Tetétlenen, Balmazújvárosban, Bősörményben átlagban gyengébb lenne a szántóföld, mint amilyen ezen Bellelő 257. számú föld.

Az Elep 104. szám alatt van 41 hold föld, amelynek a katasztrális tiszta jövedelme 632 korona. Egy hold katasztrális tiszta jövedelme 14.4 kor. A vagyonsváltás minden korona után 33 kgr. buza lévén, összesen 475 kgr. buza holdanként. Ennek az értéke 500 koronás ár mellett 2375 korona, 850 koronás ár mellett 4037 korona, 972 koronás ár mellett 4617 kor.

Egy hold föld értékének itt, a Kadares-csárdán kívül 6.6%-os kulcs mellett 500 koronás buza ár alapul vételénél 35,985 koronának, 850 koronás ár mellett 61,166 koronának, 972 koronás ár mellett 69,954 koronának kellene lenni. De még 15%-os vagyonsváltás-kulcs esetén is 500 koronás ár mellett 15,833 koronát, 850 koronás ár mellett 26,913 koronát, 972 koronás ár mellett 30,780 koronát kellene érnie ennek a földnek holdanként.

Ezzel a földdel azonos minőségű földnek lehet venni a Semsey-uradalomból a Mónya-dűllőben levő 7095, 7098, 7091, 7101, 7192, 7290. számú parcellákat, — amelyeknek területe 160 hold, katasztrális tiszta jövedelme 716 K, holdanként tehát 4.48 korona.

Ennek a vagyonsváltása minden korona után szintén 33 kgr. buzát számítva, holdanként 148 kgr. buza, aminek az értéke 500 koronás ár mellett 740 korona, 850 koronás ár mellett 1258 kor., 972 koronás ár mellett 1418 ko-

rona, szemben az említett elepi föld 2375, 4037 és 4617 koronás vagyonsváltásával. Ezen körülbelül azonos földek összehasonlítása mutatja meg, hogy mennyivel sulyosabb helyzetben vannak a vagyonsváltás szempontjából a debreczeni földek, mint a környékbeli hasonló minőségű földek.

Ennek a Kadares-menti elepi földnek magasabb a holdankénti katasztrális tiszta jövedelme, mint amilyen a szántóföldek átlagos katasztrális tiszta jövedelme Földesen, Mikepéresen, Nádudvaron, Püspökladányban, Balmazújvárosban, Bősörményben, Nánáson, Dorogon; — Egyeken, Tiszacségén pedig madnem feleannyi a szántóföld átlagos katasztrális tiszta jövedelme, mint amennyi ennek az elepi szántóföldnek.

A Nagycsere 66. számú 32 holdas kaszálónak a katasztrális tiszta jövedelme 21 korona; holdanként a katasztrális tiszta jövedelem 6.6 korona. Ebből a földből 12 hold a szántó és 20 hold a rét, tehát kaszáló-terület. A vagyonsváltás holdanként minden korona után 33 kgr. buzát számítva 207 kgr. buza. Ennek az értéke 500 koronával 1035 korona, 850 koronával 1759 korona, 972 koronával 2012 korona. A föld értékének holdanként 6.6% kulcs mellett 500 koronás buza ár alapján 15,682 koronának, 850 koronás ár alapján 26,651 koronának, 972 koronás ár alapján 30,484 koronának kellene lenni, míg 15%-os kulcs esetén 500 koronás buza ár mellett 6900 koronát, 850 koronás buza ár mellett 11,726 koronát, 972 koronás buza ár mellett 13,413 koronát kell tenni.

Itt ismét rá kell mutatnom arra, hogy ennek a több, mint fele részben kaszálásra használt debreceni földnek magasabb az átlagos holdankénti katasztrális tiszta jövedelme, mint Vámospéresen, Tiszacségén, Sámsonban és Tégláson magának a szántóföldnek az átlagos holdankénti katasztrális tiszta jövedelme. Ha pedig ebből a Nagycserei kaszálóból csak a szántóföldet veszem figyelembe és annak az átlagos katasztrális tiszta jövedelmét vizsgálom, azt találok, hogy az 10.2 K, tehát magasabb mint Egyeken, Tiszacségén, Hadházon és Tégláson a szántóföldek átlagos holdankénti katasztrális tiszta jövedelme.

Ezzel végeztem a példák felsorolásával. Ezekből látható, hogy 1. a vagyonsváltásnak a katasztrális tiszta jövedelem összegére alapítása — amely ugyan az adott körülmények között más értékek hiányában nem igen mellőzhető — már a mezőgazdaság körén belül is aránytalan megterhelést jelent es pedig általában a közép- s kisbirtok aránytalan megterhelését a nagybirtokokkal szemben, közelebből pedig a debreceni földeknek aránytalan megterhelését a környéken levő idegen határbeli földekkel szemben;

2. a vagyonsváltásnak a katasztrális tiszta jövedelem minden koronája után 30 kgr. buzában megállapítása még akkor is, ha annak árát mm.-ként 500 koronában vesszük fel, a föld értékét tekintve 25%-os vagyonsváltást jelent, ha pedig a buza folyó árát tekintjük, a vagyonsváltás 41%, az 1912. évi buzaár és a valutaromlás figyelembevételével kiszámított 972 koronás buzaár melletti

Kórházból iskola.

Az állami elemi iskolai gondnokság akciója.

Az Egyetértés tudósítójától.

A helybeli állami elemi iskolai gondnokság f. hó 23-án tartotta meg június havi ülését a városháza tanácstermében Csűrös Ferenc dr. közművelődési tanácsnok elnökle alatt. Jelen voltak: Szele György, Lindenberger János, Bárdos Géza, Medgyaszay Miklós, Kondor Kálmán, Juhász József és a gondnokság tanító tagjai.

Az ülés főtárgya volt Csűrös Ferenc dr. elnök indítványa a város déli részén levő kertészközpont megvalósítása tárgyában. Tudvalevő, hogy a gázgyár környékén levő nagyszámu kertészi és települési lakosság gyermekeinek állandó iskolájuk nincs. A háború alatt a Miképcsi uti gazdasági népiskola helyiségében ideiglenes elhelyezésre a város és állam közti megálapodás folytán létesült egy iskola, amely mindjárt az első esztendőben zsúfolásig megtelt. Most a helyzet úgy áll, hogy sem ez az ideiglenes elemi iskola, sem gazdasági népiskola nem tudnak zavartalanul működni, mert nem férnek egymástól.

A városi tanács még a háború alatt a végleges megoldás céljára felajánlotta az ugynevezett csapatkórház épületét, mely a gázgyár közelében ennek a kertészi résznek közepén táján van. Benne egy hat osztályos fiú- és leányelemi iskola, sőt egy óvoda is helyet találhat s így e rész iskolaköteleseinek szükséglete hosszú időre megoldást találna.

A közművelődési tanácsnok most azt indítványozza, hogy ezt az épületet sűrűn adják át az iskola céljára. E végből a gondnokság írjon át egyrészt a tanfelügyelőséghez, másrészt a városi tanácshoz, hogy az épület felszabadítását és iskola céljaira sűrűn átadását az illetékes minisztériumoknál szorgalmazzák. A gondnokság az indítványt egyhangú helyesléssel magáévá tette.

EGYETÉRTÉS ÉS ISKOLA

A református főgimnázium ma délután tartja az intézet udvarán fel 5 órai kezdettel évről-évre tartott tornaversenyét, melyre a szülőket s az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Műsor: Hymnus, zenés szabványgyakorlat, kötélhúzás, magasugrás, magaskoriát, tigrisugrás, súlydobás, távolugrás, bakugrás, nyújtó, díjkiosztás, szózat. Helyárak: ülőhely 10 k r., állóhely 5 korona.

Évzáró ünnep a reáliskolában. Az állami reáliskola f. hó 29-én, szerdán délelőtt 9 órakor tartja évről-évre tartott ünnepét az intézet tornatermében. Erre az iskolai ünnepre a szülőket, az intézet volt növendékeit, általában az iskolabarátokat ez uton is meghívja az igazgatóság.

A kollégium új igazgatója. Dr. Erdős József egyetemi tanár utódjául a református kollégium igazgatójává a kollégiumi közös tanári kar Karai Sándor

Az 1921. évi termésü gabona és tengeri forgalmának szabaddá tétele.

A 4675—1921. M. E. sz. rendelet szerint az 1921. évi termésü buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tatárka és tengeri, valamint ezek örleménye a belföldi forgalomban 1921 július 5-től kezdve szabadon adható és vásárolható. Az 1920. évi gabona és tengeri forgalmát illetőleg az eddigi szabályok érvényben maradnak.

Minden malom köteles a hozzá örlés, vagy hántolás végett beszállított gabonaneműekből azok 15%-át, a darálás vagy egyéb feldolgozás végett beszállított gabonaneműekből pedig azok 12%-át természetben visszatartani és az államkincstár részére ugyancsak természetben beszolgáltatni.

Az örlési tanúsítvány rendszer tehát további intézkedésig érvényben marad.

Buzát, rozst és kétszerest akár szemes állapotban, akár megdaráltan állatokkal feleltetni tilos.

A rendeletben felsorolt mezőgazdasági termények vasuton, hajón vagy közforgalmu gépkocsin belföldi forgalomban szállítási engedély nélkül, a határszéli forgalomban csak szállítási igazolvánnyal, a határon túl való forgalomban pedig csak kivitel engedéllyel szállítható.

A földművelésügyi miniszter állapítja meg azt, hogy mely állomásokat kell határszéli forga-

lomba levő állomásoknak tekinteni.

A határszéli forgalomban az említett termények tengelyen vagy bármely más módon való szállítását is a földművelésügyi miniszter igazolványhoz kötheti.

Amennyiben valamelyik termelő a közlelmezési minisztertől, vagy 1921 július 1. után a földművelésügyi minisztertől engedélyt kapott arra, hogy az 1920. évi termésből be nem szolgáltatott vagy részben feloldott, illetve kiutalt gabona (tengeri) mennyiségnek megfelelő gabonát az 1921. évi termésből szolgáltatson be, köteles ezt a gabonamennyiséget mindjárt az első eséplésből, külön felhívás bevárása nélkül, a forgalmi árnak megfelelő térítési áron, közlelmezési ár azonban a 9610—1920. M. E. sz. rendelet 4. §-ában megállapított árnál magasabb nem lehet.

Aki ezt a rendeletet megszegi, kijátsza, vagy annak megszegésénél, kijátszásánál bármily módon közreműködik, amennyiben eslekménye súlyosabb büntető rendelkezések alá nem esik, kihágást követ el és a rendelet 11. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetés el büntetendő.

Közlelmezési ügyosztály.

református főgimnáziumi igazgatót választotta meg. — Az új igazgató hivatalát július hó 1-én veszi át.

Honvéd-theologus lelkészek. A Könyves Tóth Kálmán ispotályi parókhiájára beosztott Kalmár Dániel s. lelkész Rápótra távozott s helyébe Csűrő Istvánt vette maga mellé az ősz költőpap. Érdekes megemlíteni, hogy a háború óta mindig a frontszolgálatot teljesített lelkészek közül választ magamellé kisegítőt a híres lelkipásztor. 1918-ban Juhász Ferenc rokkant s. lelkész, utána Kalmár Dániel, a legtöbb harc-téri szolgálatot tett honvéd-theologus volt kaplánja, most pedig Csűrő Istvánt választotta, ki nemrég tért haza hosszas hadifogságból.

Még tart a hullám

az ARANY-BIKA divatházban, amit a következő árak bizonyítanak:

I-a sifon és vászon	45 K-tól.
Világos zefírek	50 .
Kanavász és oxford	50 .
Kartonok minden színben	45 .
Fehér és színes grenadin	60 .
Selymek 100 cm. széles	190 .
Mintázott opál	65 .
Női szövetek	100 .
Gyapju férfi szövet	250 .
Ruhavásznak	75 .
Harisnya minden színben	48 .
Férfi ingek	200 .
Férfi harisnya	25 .
Fürdőrukákat rendelésre készítünk.	

SZÍNHÁZ

Vasárnap délután, mérsékelt helyárrakkal **Virágháti Lajos** felléptével a **Vereshaju**; este pedig **Lotty ezredesei** kerül színre.

Hétfőn és kedden tisztviselő-előadás. A **hermelines nő** és **Gül-baba** kerül színre.

Kardoss Géza és a tisztviselő. Kétségtelen, hogy az egyetlen színigazgató sines a vidéken, aki annyira méltányolná a tisztviselőkhöz helyzetét, mint Kardoss Géza. Nem volt hét, hogy tisztviselő-előadást ne rendezett volna, amikor a tisztviselőkhöz részére kedvezményes áru jegyet adott. A Csokonai színház ezen a héten már nem is egy, de két tisztviselő-előadást is tart, amikor is a **hermelines nő** és a **Gül-baba** kerülnek színre.

NYAKKENDŐ UJDONSÁGOK FRANK EDÉNÉL

Paul Wegener film A sátn hegedűje, ma utoljára a Apollóban: 3, 5, 7 és 9 órakor.

A levágott kéz, Seroo Mated világhírű regénye filmen, ma utoljára az Urániában: 3, 5, 7 és 9 órakor.

A gyújtogató, bűnügyi dráma, ma mutatja be az Arany Bika Mozi 3, 5, 7 és 9 órakor.

Férfi ingek, divat színekben, legolcsóbban beszerezhetők: Frank Imrénél, Piac-utca 43.

Szerencse ura (Monte Carlói történet), bűnügy 5 felvonásban, hétfőn az Apollóban. A főszereplők a wien-i burgszínház művészei. Előadások 7 és 9 órakor.

SPORT

DEAC—DKASE. A bajnokság utolsó mérkőzése kerül vasárnap eldöntésre a DKASE ügöttéri pályáján. Bár a bajnokság a DVSC részére már eldőlt, azonban a két egyesület helyezések szempontjából fontos találkozója nagy érdeklődésre tarthat számot. A bajnoki listán jelenleg a DKASE 21 ponttal a 3-ik, míg a DEAC 20 ponttal a 4-ik helyen áll. — Ha a vasárnapi mérkőzés eldöntetlenül végződik, úgy a DTE végleg megtartotta a második helyét, míg a KASE győzelme esetén megelőzi a második helyen. A DEAC viszont győzelme esetén csak úgy lehet második, ha legalább 2—0-ra győz. A harmadik hely azonban semmiképpen sem vitatható el a DTE-től. A mérkőzés kimenetele teljesen nyitott. Mindkét csapat jó formát mutatott eddigi mérkőzésein. Mindenesetre a mérkőzés sorsa a pillanatnyi dispozióciótól függ. Eöszleg a DTE ifjúsági játszik a DKASE ifjúsági csapatával.

Főhívom az Egyetértést hogy vasárnap délelőtt 10 órakor Sassy-utca 2. szám alatt csapatösszeállításon jelenjenek meg. Intéző

A Kassai AC Debreczenben. A békeidők nagyszerű északmagyarországi csapata, a Kassai AC idegen járom alatt nyög most és küzd a magyar sport fenntartásáért. — A DTE vezetősége ismét fel akarja venni a sportbeli érintkezés fonatát a közelmúlt legjobb vidéki csapatával és meghívta a kassaiakat egy barátságos mérkőzésre Debreczenbe. A KAC valószínűleg a DTE pályára elkészülte után, augusztusban tesz eleget a DTE meghívásának.

A DKASE ifjúsági I és II. csapata a mai mérkőzésen a következő felállításba játszik. Bárdos, Horváth, Fischer, Barna, Grósz, Moskovits II., Szántó, Guttman, Rosenfeld, Tolnai és Szrolovits. — Ifjúsági II. Neumann, Moskovits III., Gelb, Weisz, Molnár, Frisch, Feldmann, Blán, Herskovits, Lusztig, Tóth. Tartalék Goldstein, Lusztig Sándor.

A D. Törökös SC. vasárnap délelőtt 10 órától tréninget tart a gázgyárral szemben levő téren. Kérném a játékosok pontos megjelenését. Intéző.

A Budapesti SE maradt a Kárpáti csoport győztese. Tudvalevőleg a fővárosi II. osztályú Kárpáti csoportban erős harc folyt a BSE, NSC és a KAOE között az elsősegért. A zöld gyepen az NSC, az intézőbizottság előtt a BSE lett a nyertes s a BSE játszott az osztályozóban is. Az NSC felebezett az MLSz közgyűléséhez. Tegnap folyt le a közgyűlés nagy érdeklődés mellett. A közgyűlés az NSC felebezését 148 szóval 133 ellen elutasította, így a BSE játszik tovább is az osztályozóban, az első osztályba pedig végérvényesen a VAC jutott be.

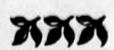
Francia válogatott—Szlovén válogatott 5 : 0. A két válogatott csapat Laibachban mérkőzött. A franciák könnyen győztek. Innen Zágrába és Belgrádba mennek.

NYILTÉR. Értésitem

a t. közönséget, hogy Hatvan-utca 41. sz. alatt gyümölcs- és déligyümölcs kereskedést nyitottam. Szíves támogatást kérve **HERSKOVITS JENŐ.**

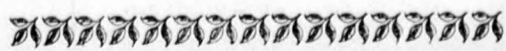
* Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kitűnő aromás

ECET

a LÖBLÉ ECETGYÁR
detail üzletében kapható Piac-utca 77. sz.

DOLLÁR szokol, lei és mindenféle arany és ezüst pénz vétel és eladása

Tőzsdél megbízások. Külföldi kifizetések (Devizák).

RANKAI bankirodája

Debreczen, Degenfeld-tér 6. szám (Kenyérfiac). Telefon szám 209. és Piac-utca 67. szám (Frohnerszálloda). Telefon szám 407.

Különleges Építési és Faipari R.-T. Budapest, VI., Röpentyü-utca 62. Sürgőcím: „Külépit Budapest”.

JÉGSZEKRÉNYEK MINDEN KIVITELBEN.

Az eredeti „Stiller Arthur“-féle jég-szekrények, ugyszintén amerikai rendszerű szétszedhető hus-hűtők Stiller Arthur személyes vezetése mellett készülnek.

Olcso gyári árak. ■ Kérjen árajánlatot. Elsőrendű kivitel. ■ Argyezék díjtalan.

Modern, villanyerőre berendezett kocsigyáramban

a legkényesebb izléseket is módomban van kielégíteni. Új kocsikból állandó raktár. Megrendeléseket elfogadok. Őcskákat be-cserélek és veszek. Javításokat elvállalok.

Neuländer kocsigyára Debreczen, Telefon 11-47. szám. Erzsébet-utca 28. sz.

Az új változásokkal a VASUTI MENETREND hivatalos kiadása, mely október 1-ig marad érvényben, — kapható a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedésben 000 ÁRA 10 KORONA. 000

Mindenféle írásmunkák lemásolása! Sokszorosítása írógépen

Magánleveleket, szindarabokat, iskolai jegyzeteket lemásol izlésesen, írógépen bárhány példányban a **NAGY LAJOS** gépiró-, másoló és könyomdai sokszorosító vállalata. Iroda: **VERES-UTCA 9. SZÁM.** Csapó-utcai rész — Villanyos forgalom! Hivatalos órák: reggeltől estig állandóan, egész nap!

Gyönyörű villa téli-nyári 4 szobás modern lakással, fajszerűlővel és fagyűmölcsőssel, Sestakert, Andrassy-ut elején elutazás végett

240,000 koronáért eladó Az egész lakás azonnal átvehető. Az épület új, vízvezetékkel, legmodernebb berendezés.

Bővebbet: **STEINER JÓZSEF** ügynőks. irodában, Piac-u. 19., II. em.

TAPÉTÁK gobelin, seiyem, brokát nagyválasztékban a legolcsóbban

Neustadt Ferencz cégnél V., ERZSÉBET-TÉR 13. Szobák 2000 koronától.

A Tiszántuli Pénzváltó Bank árubizományi és általános ügynőkség Telefon: 566. Debreczen, Csapó-u. 19. cég foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Reinbold, Szilágyi és Társai

Bevált a legmagasabb napi árfolyamon: Dollárt, leit, sokolt stb., különféle bélyegzett bankjegyeket, külföldi és régi arany- és ezüst érempenzeket, utalványokat stb.

Szálkai-utca 6. sz. a. ház olcsón eladó, három szobás lakás azonnal elfoglalható. Esetleg külsőségi kisebb házzal elcserélhető.

Timárok figyelmébe: 40-41%-os folyékony, 52%-os szilárd tölgyfa-kivonat 26-30 koronáért különként ingyen hordóval és ládával kapható. Vaggonfételeknél nagyobb árengedménnyel.

Hüvelyeseket (bab, borsó, lencse) vaggontételekben minden mennyiségben átveszünk és elhelyezünk.

Prima retorta bükkfaszén, száraz tűzifa, kőszén, kenő- és henger-olajok kaphatók előnyös árban, minden mennyiségben, azonnali szállításra.

Prima 68%-os szinszappant és olvasztott fagyút maximális aron alul kaphatnak viszonteladók és termelők nálunk megtekinthető minták szerint bármily mennyiségben, azonnali szállításra.

Veszek! Cserélek! Eladok!

Nemes Porcellánokat, antik Tárgyakat	Aranyat, Ezüstöt, Platinát és hamis fogakat
--------------------------------------	---

Legmagasabb napi árban veszek Gritsch György régiségüzlet Verhőczi-u. 2.

ALKALMI VÉTELEK:

A Böszörményi-ut 49. szám a. Lapáth-féle vendéglő teljes felszereléssel, hozzávaló tartozékaival együtt betegség miatt sürgősen eladó.

A Böszörményi-ut 79. szám a. 1000 négyszögöl termő szőlő egy szobás lakással potom árért megvehető és azonnal beköltözhető.

A Homokkerten egy ház 2 szoba, előszoba, üvegezett veranda, konyha, kamara és pince, hozzávaló termő szőlővel elköltözés végett azonnal átvehető és beköltözhető.

A Téglyskertben 1815 négyszögöl pusztá, buzatermő föld, házhelynek is igen alkalmas, minden elfogadható árért eladó. Monostorpályiban 23 m. hold föld tanya nélkül azonnal megvehető. Ára holdanként 3500 korona.

A Fáy-dűlőben 24 kat. hold prima fekete föld tanya épülettel, ősszel átvehető.

Vámosperéstől 4 km-re, az újléta határban 40 m. holdas buzatermő birtok, három szoba, konyha. 25 drb jószágra istálló, sertésöl, magtár, kocsiszin jutányos áron megvehető.

Kisujzállás mellett, a Dancában 8 m. holdas búzával és zabbal bevetett föld. 4 holdas zabvetés fele a vevőé. Olcsón megvehető.

A Bánkon 41 m. hold homokföld tanyaépületekkel, azonnal átvehető.

Egy jókarban levő 10 lóerős benzín-motorgép, bármilyen célra használható, sürgősen eladó.

Egy üzemképes 8-as felszerelt cséplőgép olcsón megvehető.

Nyírbogáton egy fodrászüzlet berendezéssel olcsón eladó vagy bérbe kiadó.

Eladó üzlethelyiségek: fűszerüzlet, kávémezés és kifizés, hentes üzlet, tejcsarnok és falatozó, mosoda, igen jutányosan megvehető.

Házasságokat a legnagyobb titoktartással közvetítke.

Ezen vállalat — mint általános iroda — mindenféle üzlet lebonyolításával foglalkozik. Újabb felvételeket mindennap felvesz:

Tarr Mihály irodatulajdonos, Király-utca 2. szám alatt. Hivatalos órák: 8-12-ig, 2-7-ig.

Külföldi kifizetéseit és idegen pénz szükségletét legolcsóbban fedezheti **MARKOVITS** bankirodájában. Piac-u. 63. Telefon 565.

Szováti cserép elsőrendű minőség azonnali szállításra. **Mész** hófehér, darabos és oltott, cement, kátránypapír, cserép, téglá beszerezhető vagononként is **BARTHA** fatelepen Ispatóly-u. 3b. Telefon 785.

DEBRECZENI BELVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV. TÁRSASÁG Arany János-utca 1., I. emelet (Csanak-ház.) Telefon 9-52. sz. A Belvárosi Takarékpénztár R.-t. Budapest affiliált intézete. Alaptőke 3.000.000 K

Felajósítunk: váltó-, folyószámla-, törlesztéses- lombard-kölcsönöket előnyös feltételekkel.

Veszünk és eladunk: értékpapírokat, idegen pénzeket, devizákat.

Lebonyolítunk: átutalásokat bel- és külföldi bankhelyekre, tőzsdéi üzleteket a legelőnyösebben.

Betéteket: elfogadunk legelőnyösebb kamatozás mellett. (Kifizetések felmondás nélkül.)

Fűszerkereskedők figyelmébe! Szeszből készült tiszta **Ecetet** legolcsóbban szállít **Neumann Béla és Tsa** gyári ecetraktára, Csapó-u. 28. Telefon 1090.

A Nagy Lajos iroda hirdetése.

Eladó házak! nyaraló és pusztaföld minden elfogadható árért!

Darabos-utca 57.
Jóka-utca 44.
Eötvös-utca 75.
Csapó-kert, Klapka-utca 5.
Csapó-kert melletti Gerébi-telep, Irén-utca 16. Beköltözhető!

Olajútó 21/B. sz. ház rögtön beköltözhető. Istálló is van!

Wolafka-telep, Wolafka-utca 17. sz. ház rögtön beköltözhető.

Homok-utca 45. sz. ház Családi körülmények miatt potom árért megkapható! Azonnal beköltözhető és elfoglalható egy szoba, konyha, fűskamara, istálló 6 db. lóra, tengeri göré és sortésó!

Van azonkívül még egy szoba, konyha, mely szintén rövidesen át lesz adva a vevőnek és egy udvari szoba a belső cserepes épületben, melléképülésekkel. Vízvezeték és csatorna bevezetve Termő barack- és eperfa.

Szerényebb kis ház!

Eladó nyaraló! Téli-nyári lakással az erdő alatt! Pár peenyit az egyetemhez! **Sestakert, Komlóssy-ut 64.** közvetlen szomszédja: Lenez Géza dr. egyetemi tanár ur Oméltóság. Halalmas, majdnem ezer négyszögöl kitűnő karban levő, gondozott termő szőlő. Az idele várható termés 25 hektó!

Szerény kis úrl lakás: 2 szoba, konyha, veranda, speiz, két kamara, elkerített baromfi udvar és sertésöl. Igen jó vizű szivattyus kut, felséges levegő! Villanyvilágítás. Cserepkályha. A benne lakó tulajdonos urné az egész ingatlant átadja a vevőnek.

450 □-öl pusztaföld! A Wolafka-telepen! A monostorpályi-i köves uton levő sorompónál, a Bajnok-utcaiban, átnyulik a Dömsödi-utca, a Bánk kerékgyártómester ur háza telkének épen a végében van ez a darab föld. Tulajdonosa Geréb Juliánna, volt özvegy Polgári Bálintné urnó.

Szobafestéseket és minden a szakmabavágó festési és mázolási munkákat személyesen, becsületesen és igen jutányos árban végez **idősb Kelemen Sándor** festőmester, Debrecen, Kölcsey-u. 18. Méltóztassanak egy levelező-lapon hozzám írni, vagy a házom, NAGY LAJOS irodájának telefonján (18-76) hívni és én a munka felvállalása végett azonnal és személyesen lemegek. A legkisebb munkát is elvállalok.

